

Dela santali te olok' paṛhaok' bun cida

Santali

Book 1

Santali Language Primer, Book 1, Lessons 1-15

Authors and pictures: Patrash Marandi, Francis Hansdan, Ruben Marandi & Santalpur CNI Kalisia dol

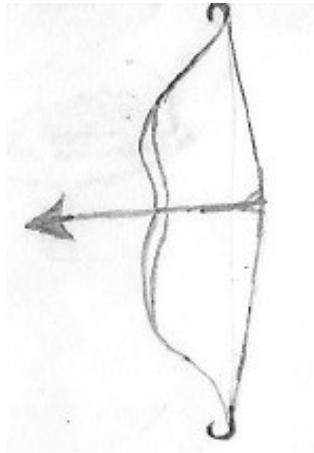
Published by North Bengal Alliance for Scripture Engagement (NBASE)

www.nbase.in

Printed (draft) May 2015

Cover image © SIL International

Lesson 1

Ak'

Ak' do santal horak mit' ten hãtiar kana. Hor hopon do jil jojom sanaleku khang ak' ko saba ar bir gajař ku bolok'a kulę marak' ar bir jil saram ko goc' kua, se cẽrẽ ko tuń kua, ak' do mit' ten apnarak' bańcaok' sapap' hõ kana. Onate abu hor hoponak' ghoronj redo tinak baba hor menak' kua, onakak' ak' menak'a.

1. Ak' do cõt'kana?
2. Ak' te do cõt ku cekaya?

A a K'k'

ak'

ak'
a

a
ak'

k'	k'	a
a	a	k'
a	k'	a

ak'	ak'	ak'
a	a	ak'
a	ak'	a

a k'
ak'

Lesson 2

Arak'

Mit' atu re mit' ten kuṛiye tahē kana, ar uni kuṛi do arak' utu aḍi ṭapise jom mēt' tahēkan iḍte aḍiye moṭawa kan tahē kana. Ente ona arak' utu koḍo aḍi kusiyak' kan tahē kana. Ona te joto hoṛ do uni kuṛi moṭi moṭi ku metae kan tahēkana ar aḍiye kusik' kan tahēkan tahēkana.

1. Uni kuṛi do cēt jom te mota lena?
2. Arak utu bon jom khan hoṛmo re cēt bhaḷai hoyo'a?

R r

arak'

arak'

a—rak'

a

a

a—rak'

arak'

a	ṛ	k'
ṛ	k'	a
k'	a	ṛ

a ṛ a k'

a - rak'

arak'

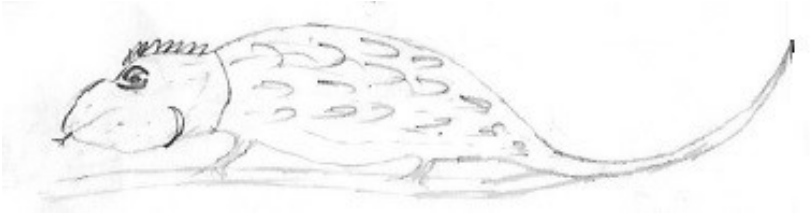
aṛ	ṛak'	k'a
ṛak'	k'a	a
ṛa	k'a	ṛak'

ṛ a k'

ṛak'

Lesson 3

Kakṛa

Mit' ṭen gajaṛ re ḡdi maraṅ kakṛae tahēka-
na.uni do diṇam hilok' hor aṛe reak' mit'ṭen
jaṇum jḡawa re taber kok' kan tahē ka-
na.uni kak'ṛa do tin re hoṛ ko hijuk' e ṅel
kua un somoe ge ac'kae rogos got' akua ar
hoṛ ko ko botoren ge.

1. Kakṛa do oka reye tahēn kan tahēna?
2. Kakṛa do cet' ko cekaya?

K k

kakra

kakṛa

kak - ṛa

kak'

k

k

kak

kak - ṛa

kakṛa

k	a	k
a	k'	ṛ
ṛ	a	k

kak	ka	ak
ṛa	a	kak
ka	ṛa	ṛa

k a k' ṛ a

kak - ṛa

kakṛa

k a k a

ka - ka

kaka

Lesson 4

Nana

Nana do dinam hilok dhiñki arak'
 bhātuḡ arak' motra katē bela koce len
 khan ge bajar te mohondak'a. Nana
 do bajar re dun dune bhaga kak'a
 bhātuḡ arak' bahak tae dam dam nākic
 bānuk tae. Nana dinam hilok munda

1. Nana do okate calak'a?
2. Motra redo cet' tahē kana?

N n

nana

nana na—na na n		n na na—na nana
--------------------------	--	--------------------------

n	k	ṛ	ṛa	ka	ka
a	k'	n	ṛa	na	ak'
n	a	ṛ	rak'	a	na

na	na	k	a	n	a
na	-	na	ka	—	na
nana		kana			

Lesson 5

Daka

Daka do manwa ko joma, dinam gi
 jojomjarura, ente daka do aboak' hoꝝ moe
 jiaret' kana. Daka do cauli khon huyak'
 kana ar cauli do huꝝu khon.

1. Daka do cēt khon huyuk' kana?
2. Tinak' rokom daka pe jom legawa kada?

D, d

daka

daka	d
da - ka	da
da	da - ka
d	daka

d	n	ṛ
k'	n	a
a	k	d

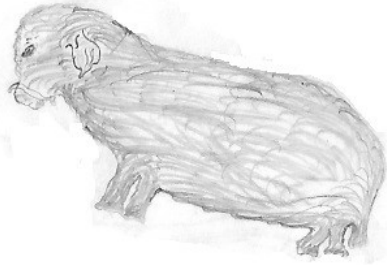
da	na	ḍa
ṛa	ka	na
ka	da	ak

d a k a
 da - ka
 daka

k a d a
 ka - ḍa
 kaḍa

Lesson 6

Bana

Bana do mit'ten bir janwar kana ko, samuk tola chipurā bir re ādi marān haṛam banae tahē kana. Up' tae gaṭa hoṛmo dhāue dhāue, uni bana do dinām hilok' bir khon bahre sec' e uduk' kok' kan tahē kana. Mit' ten buluñ dhip ko re bhukue jojam kan tahē kana. Mit'din do dañra gupi koṛa ko nel tiḡk' kedia, ar theṅga wante ko laga kedia. Uni do botor te ādi raṅgae dḡṛ kede bir te.

1. Bana do oka tei dḡṛ keda?
2. Bana do cet' lekana ku?

B, b

bana

bana

ba - na

ba

b

b

ba

ba - na

bana

d	a	k
ṛ	b	a
a	n	b

ba	baṛ	na
kak	ba	an
na	ṛa	ka

b a n a

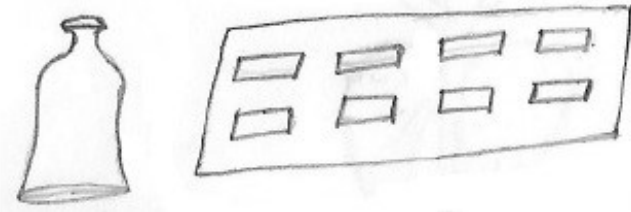
ba - na

bana

Lesson 7

Ran

Mit'ṭen ran ar Karon kin jhograk' kan tahe kana. Karon in judi jãhãe in sap'leko khan unin caba utãrea. Ran - in ṭhen jãhãe hec' lekhan ko bañ caok'a. Mit' din karone hec'ena ran do uni bugi phaniã kedia.

1. Ran do cet' kami re jarura?
2. Okae ko ran pe jom akada?

R, r

ran

ran
r

r
ran

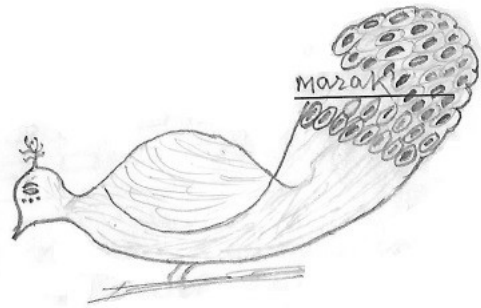
k	a	k'	ran	na	a
d	r	b	ka	ar	ra
r	ṛ	n	na	da	nar

r a n
ran

a n a r
a - nar
anar

Lesson 8

Marak'

Mit' ÷en marak' e tahē kana ar uni marak' do řelok' re řdi mońj gie tahē kana.
 Menkhan mit din ar mit ÷en marak'e řam kediya are kusi wadiya, menkhan uni tak' bae kusi wadite ma řelme cupi tet' mam ger tut' ket' tai are bař keda.

1. Marak' do bae kusiadi te cet'e ceka kedia?
2. Oka re marak' ko tahēna?

M, m

marak'

marak'	m
ma - rak'	ma
ma	ma - rak'
m	marak'

m	a	k	ma	da	rak'
r	m	d	ra	ma	na
k'	ř	b	ka	ba	ak'

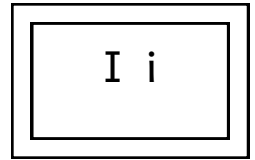
m a r a k'	m a m a
ma - rak'	ma - ma
marak'	mama

Lesson 9

In

In do joto jiwian koak' hoꝝmo regi tahina.
 In begor te okae jiwian hō jiwet' baku
 tahena in gi adu hoꝝmo jogao akat' tabona.
 Noa in do koram bhitri re tahena.

in

in
i

i
in

b	a	i
k	i	n
d	k'	r

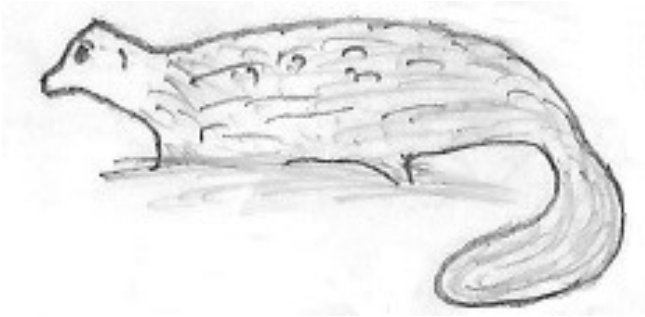
in	ni	di
bin	ka	na
da	ma	ra

in   b i n d i
 in   bin - di
                  bindi

1. In do oka re tahena?
2. In renk kꝝmi do cet' kana?

Lesson 10

Udam

Mit' ten Udame tahē kana uni do jola ren haku e lagaet' ko kan tahē kana. Udam do reŋgec' tey thakao akan tahē kana ar botor te haku do etak' jola teko calao ena. Udam do reŋgec'te capcapai goc' ena.

1. Udam do celeye lagaet' ko kan tahē kana?
2. Cele botor te' haku do etak' jola teko calao ena?

U, u

udam

udam

u -dam

u

u

u - dam

udam

u	k	r
b	d	u
a	m	i

u	nu	dam
da	na	ku
ra	ma	nu

U d a m

U - dam

Udam

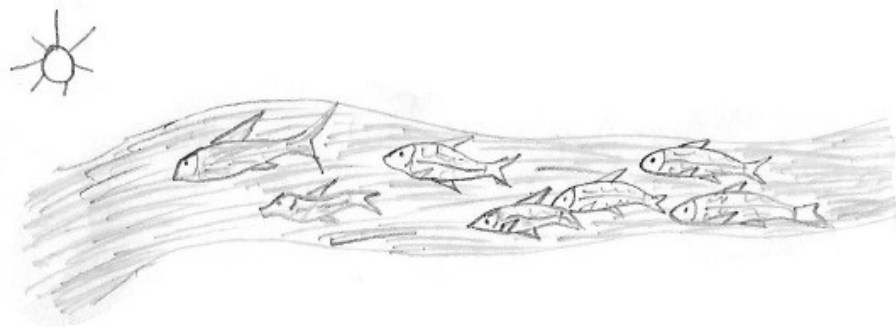
m a k u

ma - ku

maku

Lesson 11

Haku

Jaiti gada re mit' dol haku ko tahē kana. Mit' din onko haku setak' re beret' kate purup sec dārā baṛae ko calao lena, ona okte re siñ candu joroñ joroñ arak' seṅgel leka rakabok'nel te ko men keda hane dak' re seṅgel lagao akana. Dela bon dḗṛa onku haku do riḗk' phantil ko dḗṛ keda.

1. Haku do oka reko tahēna?
2. Haku do cekate ko sap kua?

H, h

haku

haku	h
ha - ku	ha
ha	ha - ku
h	haku

h	n	d
a	u	r
i	h	k

ha	ku	ha
un	ha	ra
ha	uk	kḗ

h a k u

ha - ku

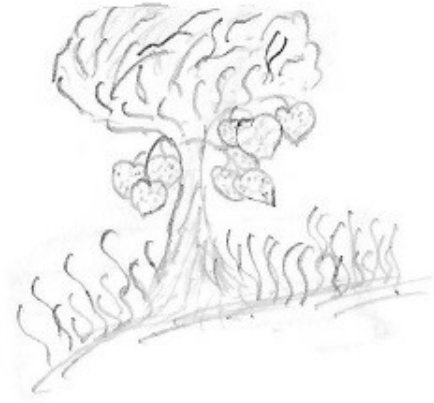
haku

k ḗ h u

kḗ - hu

kḗhu

Lesson 12

Kadam

Kadam pur aru re mit' ten kadam dari menak'a. Ona dari buṭa re durup' kate gupi koṛa do tiriḡ ko oroṅa. Ar kadam joko joma. Kadam do jojo moro'c sebela.

1. Kadam cet' leka sebela?
2. Oka re kadam namok'a?

kadam

kadam	k
ka - dam	ka
ka	ka - dam
k	kadam

r	d	n	ka	ma	mu
a	m	i	na	da	ra
k	u	h	dam	an	ba

k a d a m	d a k a
ka - dam	da - ka
kadam	daka

Lesson 13

ṭin

Mit' ṭen orak' re tin bañ tahē kana. Ona orak' do ṭin ṭhen calao kate metae kana dak' ar setuñ bairi do jao gi iñ kin aris cabaiña dela ṭin goroañ me.

1. Ṭin do cet' kami re jaṛura?
2. Ṭin ñelok' re cet' lekana?

Ṭ ṭ

ṭin

ṭin
ṭ

ṭ
ṭin

t	k	n
i	d	r
n	m	t

t i n
tin

tin	bin	ku
ni	na	ti
ra	ba	ma

t i n k u
tin - ku
tinku

Lesson 14

ankur

Bili jo bhitri re jañ tahēna, ona jañ do ot re parao len khan gi mesko jok'a, ona gi ankur do, ankur len khan gi rohæic' doe rās kə k'a ankur okte re raput' len khan ar do bañ harak'a.

1. Cet' khon ankurok'a ?
2. Ankur len khan cet' bon nam dariak'a?

A, a

ankur

ankur	a
an - kur	an
an	an - kur
a	ankur

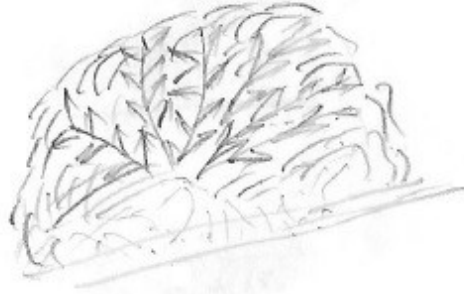
a	n	d	an	kə	ti
m	t	a	ma	ni	mi
u	k	r	kur	ha	ku

ankur	k a n I
an - kur	kə - ni
ankur	kəni

Lesson 15

J̄anum

Mit' horak' orak' phed re j̄anum j̄haw̄a tahē kana. Ona j̄anum j̄haw̄a re mit' ṭen jamb̄ru biñe tahē kana, ona botor te, uni hor̄ do j̄anum j̄haw̄a ye mak' giḍi kada.

1. J̄anum do cekawa?
2. J̄anum j̄hawa oka kore pe ñel akada?

J, j

j̄anum

j̄anum	j
j̄a - num	ja
j̄a	j̄a - num
j	j̄anum

j	ḁ	n
k	r	t
m	j	u

j̄a	ma	ḁn
na	num	ra
ju	ma	min

j̄ a n u m

j̄ a - n u m

j̄ a n u m

j̄ a m i n

j̄ a - m i n

j̄ a m i n